

Riddaren Carl Brunehjelm och fröken Aurore Tjurskull : en skizz om och för ...

Sundborg, Johan Wilhelm

8 D Br. 1843

SUNDBORG J. V.

L. A.

Chicago
L
Polina
Chil
3
1843
=

1843

*Praunschyden
Koskull*

Kungl. biblioteket

0 0000 000019389

Riddaren Carl Brunehjelm
och
Fröken Aurore Tjurskull.

*En Skizz om och för den
förfäma Verlden*

af

Dess Spion.

J. W. Sundberg

*"Dock för en enda retande mö mitt hjerta
ej klappar,
Vid sin triumfvagn en icke i kedjor mig
läst —
Hårdare, Bröder! mitt öde är: jag älskar
dem alla,
Alla i feiska band snärja min fladdrande själ"*

STAGNELIUS.

STOCKHOLM,
Tryckt hos L. WIKSTRÖM, 1843.

Höfden Carl Brunnhjelms
och
Fröken Aurore Tjurskull

En Skiss om och för den
Svenska Vetenskaps

af

De Sjömans

Den här en enda utgåva af mitt lifs
och lifs
På sin utgåfvans en till i lifs
Hälsning, förhållande till de
den
Alla följande bände äro min förhållande
Skriftnamn

STOCKHOLM
Tryckt hos L. Wijkström, 1812

I.

BRUNEHIELMS AFSKEDS-SÅNG TILL SINA

TÄRNOR.

Ej lagrar jag vunnit i striden,
Dock ständigt beväpnad jag går,
Ej stjernor mig kröna i tiden.
Fast stjernfallen dugga hvar år;
Er tärnor båd unga och nätta
Jag kämpat med pengar och kram.
Så Riddare nämnes med rätta
At hvarje rättänkande Dam.

Dock ledsnat jag har vid er alla
Ni saknade fullblodets halt,
Som Riddaren måste påkalla
Han eljest föraktas i allt,
Adjö alltså kära Sofia,
Margreta, Annette och Fredrique
Emelie och lilla Maria!
Jag blir mot Er alltid mig lik.

Må hända när slocknad är branden,
 Nu tärer min innersta rot,
 Jag åter framräcker Er handen,
 Tag då den med ömhet emot! —
 Ty kärleken är icke evig,
 När njutningens kalk är uttömd,
 Den slocknande dör lika helig,
 Som allt under solen förglömd.

Mig fullblodet fångslat en tärna
 På anor och herrlighet rik,
 Fast fattig som Ersson i Särna,
 Hon guldets och silfrets är lik.
 Hvad gör mig dock pengar och häfvor,
 Af sådane bar jag allt nog,
 Blott kärleken lemnar mig gåfvor,
 Som grönska och muntra min håg.

Om Tjurskull ej klingar så herrligt,
 Som adliga namnet väl plär,
 Fullblodet det tecknar rätt kärligt,
 Och retar min håg, som är kär —
 Att obrukad bana mig plöja
 Bli nytt för min sjudande barm,
 Det måste mitt värde upphöja
 Och släcka min hornsatta harm.

BRUNEHJELM TILL TEURSKULL.

Min Nådiga!

Ehuru min innerliga kärlek kröntes med den framgång, att erhålla löfte om Din dyra hand, och jag sålunda kan erhålla tillträde och träffa min bevågna älskarinna, är min tanke så uteslutande fästad vid Din dyra person, att jag ingen ro finner oftare, än jag ser Dig eller mina tankar sysselsätta sig med Din milda varelse, — Att skriva ger tanken mera fritt lopp och jag begagnar dertfore hvarje ledig stund till denna angenäma sysselsättning.

Jag skulle af allt helst önska, att Dina tankar vore så uteslutande fästade vid mig, som mina äro tillbaka. — Ett semtal lemnar visst ett ljuft minne, men ett bref från Dig, den dag vi icke träffas, ger en varaktigare relik för mitt af kärlek klappande hjerta. Jag utbeder mig alltså, såsom en särdeles ynnest, att Du behagar uppfylla denna min önskan och väntar med otålighet Ditt beslut.

Med oro och längtan afbidar jag den dag, då inga hinder mera möta för vår ständiga

förening. Mätte den dagen snart randas! ty jag förtärs af min egen låga.

Vårt förhållande. ehuru tillfredsställande, utgör dock endast ett half-lif. om jag så må säga, emedan tanken eller själen blott njuter, men icke den sinnliga naturen som likväl är den herrskande delen på jorden.

Då jag någon gång söker förströ mig med lectur, uppfattar jag serdeles allt hvad som i allmänhet påminner om vårt förhållande; sålunda läste jag härom dagen i en Dansk bok af Heiberg några verser som roade mig och jag här vill afskrifva:

Man Sig förlover, bytter Sig Ring,
 For at fatte Stadige Tanker,
 Naar man er fri, man drives omkring,
 Men forlovet kaster man Anker.
 Frihedens Havn er kun Længsel og Savn,
 Truer med Död og tusinde farer;
 Men i den stille, rolige Havn,
 Der er man Sikker nok for Corsarer.

Man Sig förlover, södeste wen!
 Som en Plads man ellers marquerer;
 Naar man faaer tid, Saa tager man den,
 Indtil da man den conserverer.
 Ellers Enhver kan Snappe den bort,
 Og man maa flaa tilbage Sig trække.
 Altsaa, for ej at komme tilkort,
 Bör man den snildt iude belegge.

Man Sig forlover, Syvende sidst,
Som man alt Proberer og prøver.
Aegtenskab er en kunst, det er vist,
Derfor först man i Kunsten Sig över.
Siig mig, min Ven, Siig, er det ej sandt,
Ingen Sig strax af Mesterskab roser?
Hver en Forlovet er Dilletant,
Manden og Konen er Virtuoser.

Jag vill ej sluta med dessa Danske rader,
som äro mer löjliga än förtjenande värde,
utan, som jag citerat främmande ord, upp-
repar jag heldre några rader af Bouterwek:

Im Arm der Liebe rein und hold
Vergisst man, ohne Rang und Gold,
Wohin des Schicksals Kugel rollt."

och hvarmed jag tecknar Din
S:holm d. — 43. Evgit tillgifna

CARL B.—.

Man sig forlover, Syvende sigt,
 som man sig forlover og prøver.
 Aegtskab er en kunst, det er vist,
 Derfor først man i Munden sig over.
 Sig mig, min Ven, sig, er det ej sandt,
 Igen sig strax et Messerskab toser?
 FRÖKEN TJURSKULL TJLL BRÜNEHJELM.
 Blandt en Kone er Vittosen.

Min älskade Carl!

Mamma har lofvat att jag får uppfylla
 Din önskan eller att besvara Dina bref, och
 då detta öfverensstämmer med min hjertligaste
 önskan, dröjer jag ej heller länge härmed.

Det är obeskedligt af Dig att ens kunna
 utgåsätta, att mina tankar ej äro lika troget
 fästade vid Dig, som jag vill hoppas Dina äro
 vid mig.

Du är min första, min enda kärlek —
 Den kan icke bedra; utan hjertats odelade och
 fulla hängifvenhet är fästad vid Dig.

Att Herrar i allmänhet äro flyktiga påstås,
 och man har äfven velat tillägga att Du isyn-
 nerhet ådagalagt sådant. — Det smärtar mig
 mycket — Men, om det er sannt, hoppas jag
 Du äfven kan bli stadgad och aldrig komma
 att förmörka min kärleks klara himmel! —

Om det blir vackert väder i morgon, önskar jag få göra en promenad omkring Djurgården, — Mamma har lofvat följa med; så-

ledes är Du god tar equiqage med, då Du
kommer till Din

AUORE.

IV.

MADemoiselle A. H. L - G TILL M:LE L - Y.

Bästa vän!

Nå hvad tycker Du väl, att min lilla
Löjtnant eller så kallade Riddaren Brune-
hjelrn förlofvat sig med Fröken Tjurskull. —
Till en början blir det nog en stor saknad för
mången, som nu gångrerat af den rika Gos-
sen —; men — troligen blir han icke länge
trogen sin kära hälft, utan, i likhet med de
flesta gifta männer, sedan smekmånaden väl
gått öfver, faller till bönboken för oss kärle-
kens Gudinnor. —

Imellertid har han dock tämligen friko-
stigt tillfredsställt mina pretentioner för
bekantskap. — Jag får under 4:ra års tid 1000
R:dr B:co årligen — och vår lilla arfvinge,
som han adopterat, såsom egen, erhålla 200
R:dr B:co om året till dess han fyllt 18 år.

För den lilla kärleksplantan var det väl, emedan hans rätta fader Löjtnant W—g rest hem till sitt fädernesland och troligen glömt både mig och sitt lilla arbete. —

Du må likväl icke tro att B. känner förhållandet härom, utan han lefver i den lufva tillfredsställelsen att äga en manlig askonling och har således icke gjort uppoffringen för barnet af människokärlek, utan i tron på verkliga pligters uppfyllande.

Detta är således en hemlighet, som jag endast vågar anförtro Dig, såsom egande hela mitt förtroende; men för all del nämn aldrig ett ord härom.

Du har väl sett Bs. unga fästmö? Hvad tycks om varan? Mig synes hon mäst likna en rö och gul Tullpan, som Bänderne vanligen låter växa i sina kåltäppor. Jag hoppas liknelsen icke är så galen. — Högst underligt synes huru B. kunnat fåsta sig vid denna ros, med sådant allvar. — Han har förut visat sig äga smak och hvarå jag smickrar mig vara ett lefvande bevis, så vida icke alla karlar ljuga och till och med de döda speglarne.

Ett litet spratt spelade jag likväl min Herr Riddare härom dagen. Jag var verkligen i behof af något penningar, men Du vet huru svårt de flesta af våra Courtiseurer nu för tiden ha efter myntet — Detta lifvets skattpenning — Orsaken påstås vara ett förändradt Credit-system. Förr fingo de, om än aldrig så fattiga, låna af Judar och Procentare, men

na lärer det vara förbi sedan bysättnings-
tvånget förlorat sin stränghet. — Så har man
sagt mig.

Imellertid måste jag ha penningar. — Hvad
var att göra?

Då B. egnade mig sin hyllning och var i
förtjusningen öfver den omnämnde kärleks-
panten, skänkte han mig sitt porträtt, prydlig
måladt i olja och infattadt i ram. — Som
detta naturligtvis förlorat allt värde för mig,
som han kunnat öfvergifva för en "Tjurs-
skull" utskickade jag porträttet i en klädmäk-
leribod till salu för 400 R:dr B:co. — Att
ingen köpare infanns, var väl gifvet innan B.
sjelf fått kunskap derom; men underrättad om
skandalen, att sälja sitt eget porträtt i ett kläd-
stånd, genom några af de mina, skyudade B.
genast att iuköpa porträttet, och jag fick allt-
så mina 400 R:dr B:co.

Detta hoppas jag kan kallas fintlighet och
politik af en öfvergifven älskarinna eller Hva ba!

Titta in, när du tittar ut, hos Din Vän.

A. H. L-g.

— jag vill det vara förbi sedan påståendet
 utnåddet förlovet sin stränghet. — Så har man
 sagt mig
 inbunden måtte jag ha pennningar — liksom

V.

— BRUNEHJELM TILL BARON WILHELM F—.

Min Bror!

— Då du har hela mitt förtroende, och al-
 drig svikit detsamma, utan med tystnad till
 andra ofta giivit mig goda råd, kan jag icke
 underlåta meddela Dig ett äfventyr af forn-
 romantisk art, hvare jag sjelf spelt hjelte. Jag
 vill nu underställa Din vänskapliga pröfning
 Hjeltens dater.

Du vet att jag aldrig åkt på promenader
 med min fästmo, utan att den blifvande svär-
 modren varit med, men i förrgår afton var
 hon något illamående och sålunda hindrad att
 åtfölja oss. Våra förenade böner att ändå få
 göra promenaden, biföllos af den ömma mo-
 drens. Således för första gången en tete à tete.

Luften var mild, ehuru himlen något
 molnbeströdd, träden stodo i sin knoppning,
 foglarne sjöngo, jorden syntes i sin ljusgröna
 slöja, med ett ord naturen lifvade till glädje
 och kärlek.

Jag kunde icke länge vara en stum åskådare
 häraf, utan började snart, med foglarne, qvittra

och sucka för min sköna, som och syntes dela min och naturens röst. Hastigt öfverdrogs himlen af ett svart moln, och det för landtmannen så länge efterlängtade regnet syntes vara hardt när, ehuru det nu föll sig opasande för oss, helst jag tagit en öppen vagn, som ej lemnade ringaste skyggd för regnet. — Aurore blef orolig öfver sin hatt, sina blommor och allt annat ömtåligt för en flicka. — Redan började en och annan droppa från den höga rymden stänka. — Vår oro öfver parrnen och det obetaget till och med för oss krigare i nuvarande tider att blifva våt, var stor. — Vi hade passerat Djurgården, Ladugårdsgården och belunno oss i Bellevue parken på vägen till Norr tull. — Jag befälde kusken skynda och hästarne syntes flyga undan de hotande störtskurarne; men allt förjäfves, innan vi hunnit landsvägen var regnet redan i full fart och syntes tilltaga med vår oro. Vi måste alltså söka skydd på närmaste Vårdshus, och i full traf upphunno vi äntligen Stallmästargården, der en liten eldbrasa en trappa upp snart började vederqvicka oss.

Nöden har ingen lag och en strid mot elementerne har alltid varit fåfång, vi måste således med tålmod underkasta oss ödets skickelse — Regnet fortfar med all häftighet. Såsom god Patriot talade jag om den stora nyttan regnet medför för landet och det allmänna, hvarföre vi med undergifvenhet borde fördraga det obehag vi deraf lidit. Sedan

miu fästmo fått sina små agrementer torra och afven sjelf blifvit uppvärmd elter den kalla douschen, syntes hon äfven undergifven ödets skickelse. Vi drucko the och togo några förfriskningar och snart funno vi regnet välgörande äfven för oss, som sálunda hade nöjet njuta det behaget, hvarom jag påminner mig en gammal visa innehåller:

”I regn och bläst är ljust att sitta inne och trycka ömt sin käraste till sitt bröst.”

Men ensamheten är farlig för älskande, kyssar reta mängen fara; och sedan passionerna börjat svalla och blodet sjuda, är fåfängt hindra följderna af dess lopp. Vi befunno oss nästan medvetslöst i en ställning, hvaröfver jag måste draga ett tackelse.

Huru mycket har icke hänt i lummiga ekar, som lemnat skygd för oväder, hvad bör man då undra på hvad som tilldrager sig i nätt uppbäddade sängar, som våra Vårdshusflickor alltid veta göra bekvämliga.

Ödet har således låtit mig komma närmare målet än convenancen. Om den sednare derigenom blir påskyndad, i händelse följderna så kräfva, ligger väl just icke så mycket ondt deri.

Det är både naturligt och icke så ovanligt heller

Du mins väl att Grefve Nils —, strax efter brölloppet, gjorde en resa till Tyckland

med sin unga Grefvinna, som gjorde resan i dubbel bemärkelse. — Dyliga exempel saknas visst icke och jag vill bespara mig mödan att uppräknas flera.

Bedom nu mitt förhållande icke med pligtens stränghet, utan sätt dig först i mitt cas —!

Imellertid måste jag sluta berättelsen, på det Du icke må tro, vi annu logera på Stallmästaregården.

Regnet upphörde, jag tror nästan fortare än vi önskade, och snart återlemnade jag dufvan i familjens sköte. — Man beklagade vår otur; men inom oss önskade vi icke bättre utan samma lycka nästa gång!

Om allt detta önskar jag mundtligen få sampråka med Dig med första, och utbeder derfore att Du snart besöker din Vän.

C. B.

VL

BARON WILH. F. TILL BRUNEHJELM.

Min K. Carl!

Dina dårskaper, jag vill icke säga nedrigheter, gå nog långt. — Att drifva gäck eller

kanske rättare sagt vara en jäck för stadens glädjeflickor, är ömkligt; men att exponera en flicka af familj för slika bragder, Din skrifvelse omnämner, är lågt och vanhederligt.

Hela staden ellér som Fransmannen uttrycker sig tout le monde känner snart dina förhållanden med L—bergskan, alla andra att förtiga. — Man tror sig veta att Du blifvit lurad ej allenast betala underhåll till en annans barn, utan ock soutinera modren, som har umgänge med en annan. Åt sådant och din egen dårskap kan man väl le, men, om Ditt sist omnämnda förhållande blir känt, måste hvarje hederlig man skänka Dig sitt förakt.

Då jag gifvit detta omdöme, inser Du förmodligen, att, ehuru jag vill förtiga Din hemlighet, jag likväl måste undandraga mig Ditt umgänge och sålunda icke kan villfara Din önskan om ett muntligt samtal, utan tecknar för sista gången til Dig Adieu.

W. F.

BARON WILHELM F. TILLS BRUNNEN

MISSE OHLIN

Dina dårskap, jag vill icke ännu nämna
I det jag nu läser — är dårskaper och dårskap

VII.

MILLE A. H. L.—G. TILL BRÜNEHJELM.

Bästa Herr Riddare!

Lycka till på äktenskaps-banan, hvar till första steget lärer vara gjordt! Få se om Ni någonsin tar det andra. — Jag nästan tviflar derpå, åtminstone icke der Ni nu börjat.

Jag har sett Er Sköna, — men delar icke Er smak, som säkerligen är mera brunstig än fin, hvarföre jag ock tror den bortdunstar fortare än vanligt. Tiden skall utvisa detta.

Ni synes nu för alltid öfvergifvit mig och Vår lilla Son, — som växer snällt och kan säga både Mamma och Pappa. — Jag var hos honom i går. — Ack! hvad han är söt. En så vacker gosse, som lilla Calle både är och blir, får Ni aldrig mer. — Skulle det icke roa Er se honom; möt mig der i morgon- eftermiddag klockan mellan 5 och 6. — Detta är min vilja.

Om Ni icke visar mig lydnad och undergifvenhet samt gossen en faderlig kärlek, hämnas jag mig och honom.

Hvad skulle Ni väl säga, om lilla Calle komme, smydd i en korg blommor, lik en

liten Cupido, buren till Fröken Tjurskull på dess bröllopsdag, med en liten gratulation och önskan att få stanna qvar hos Stjufmor?

Ni är väl icke önd för Porträttet; men jag behöfde verkligen pengar, hvarför det lilla skämtet torde ursäktas!

Vi träffas ju i morgon?!!

Jag förblifver

Min Herr Riddares

mjuka tjenarinna.

A. H. L—G.

VIII

BRUNEHJELM TILL M:LE A. H. L—G.

Min lilla Ängel!

Att min ställning för närvarande är ömtålig, som sjelfva mödommarne eller maren-gerne, borde Ni väl inse och därför skona mig både från biljetter och möten, om Ni ännu hyser någon ömhet för mig.

Jag nödgas därför bedja Er innehålla dermed tills vidare. Var dock öfvertygad att jag aldrig glömmer de ljufva stunder Ni skänkt

mig och aldraminst den lilla bytingen, som jag, efter Er önskan, i morgon vill besöka.

Men var icke elak bästa vän, gör mig inga hotelser, ännu mindre sätt sådana i verket! — Jag tror mig icke hafva varit så otacksam mot Er och skall i framtiden ej heller blifva det, om Ni visar någon égard för min ställning.

Jag suckar redan för det äktenskapliga öket, jag obetänksamt tänker draga; men slipper jag ej fri derifrån, skall jag nog hålla mig skadeslös, och då kan ännu en gång förhållandet blifva godt oss emellan, således haf fördrag och tålmod!

Stundom förefaller det mig så besynnerligt som en dröm, att jag kunnat vara nog dåraktig binda min kärlek vid ett enda föremål, som är berättigad fordra en evig hyllning. Redan de gamla Romrarne hade bättre förstånd, och, oaktadt all sin filosofi, erkänna att endast ombytet förnöjer, och huru långt hafva vi icke sedan hunnit i hyllningen af denna satts?

Hvad vi i smyg erkänna i detta fall, visa Turkarne helt öppet, såsom icke heller stridande mot dess religion och lagar, och hålla sålunda sina Harem eller seraljer. En ganska vacker inrättning, för de förmögnare, som vela njuta af lifvet.

Då jag en gång uppträder såsom Representant å Riddarhuset, tänker jag föreslå in-

förändret af detta bruk, i vårt land, som icke längre bör ligga efter i ernäendet af lifvets högsta njutning.

At så mycket skönt och retande i naturen, hvem kan väl vara nog känslolös endast fästa sig vid ett enda föremål? Jag tilltror mig icke detta, utan skall alltid bli en varm beundrare af den qvinliga naturen och instämmer lifligt i en viss skalds ord till porten för människans ingång i lifvet. Dessa ord lyda:

Allas moder, människoslägtets vagg

Skapelsens, naturens och lifvets Drottning

Hör mig, hör mig, när till ditt lof jag stämmer

Klingande lyran!

Hör mig Mus! då med jubel ditt lof jag sjunger

Jag för verlden förkunna vill Din ära.

Öppna varmt och leende mildt de slutna

Rosiga läppar.

Dofst, likt det från skogarnas granar ångar,

Sprides ur din mun, när med varsamt finger

Vällust flåsande yngling banar vägen

fram till ditt hjerta.

Präktigt kröns din hjessa af rika lockar;
 Tvenne himmsglober deröfver sväfva.
 Skönt två glänsande stoder af alabaster
 Stödja ditt tempel.

Der du skipar lagen för jordens söner,
 Tjusar dem och eldar till nya bragder
 Tar de brinnande offren och ger dem sedan
 Leifvande åter.

Majestätisk mild Du till vördnad tvingar
 Mannens bröst och smälter de hårda hjertan,
 När han känner fläkten utaf din anda
 Skyldrar priapen.

Och han nalkas kyssande varmt den förlåt,
 Som ditt väsend höljer och träder inom
 Slungar offret, bäfvande i din afgrunds
 Heliga mörker.

Ja! i mörkret du herrskar, dagens strålar alla
 Sällan, sällan ditt krusiga hår förgyllad
 Likt violen helst du i qvällens skymning
 Öppnar din blomma.

Blyg för solens ljus, du din fägring döljer
 Handen känner, njuter dig mer än ögat
 Någon gång blott syns du vid sken af nattens
 Flämtande lampa.

Ser jag dig så tänker jag sköna blomma
 Gif god frukt till ära och fröjd för jorden
 Kanske verdens öde nu redan slumrar
 Tyst i ditt sköte.

Du, den högsta sinliga njutnings källa
 Hoppets klippa, ungdomens Amors koger
 Bröllopsnattens strålande Hymens fackla
 Kärlekens blomma.

Glädjens altar, åder för lifvets vatten
 Manna drypande moln i tidens öken
 Snilletts amma, mussla med lifvets äkta
 Glänsande perla.

Allas moder, hela naturens drottning
 Var mig huld och gynsam, när jag omsider
 Sjunker tjust och älskande i min flickas
 Öppnade armar.

Med sådane känslor hoppas jag vi ännu
en gång omfamnas och att Ni icke tillsluter
Ert hjerta för min ömma låga, som nu blott
sakta ryker, för att en gång utbryta med re-
dad styrka och förblifver jag emellertid alltid

Er vän och beundrare.

C. B.

Med sådana känslor hoppas jag vi äro
en gång omfamnas och att till icke tillstätt
den hjerta för min örnas ljus, som du blom
akta ryker, för att en gång uttrycks med
ted styrka och förbliver jag emellan till

Er vän och beundrare

C. E.

